# Capítol 3

## El naixament d'un germà

**És ja el tercer programa que fem. Aquí avui parlarem del naixement d'un nou fill, això representa que n´hi ha un altre abans.**

Doncs sí.

**Aleshores, aquest... el naixement d'un nou fill. Des d'aquí veig que has fet un esbós del què és important, en aquest moment, per ajudar els pares en les seves dificultats amb els fills o, per exemple, amb els altres fills. Perquè es presenten casos de gelosia immediata per part d'un nen que es veia amb totes les atencions del món i que el néixer l'altre germà comença a sentir-se com una mica marginat.**

Exactament

**El nano aquest, el primer, com... què s'ha de fer perquè ho entengui que ha nascut un germanet? Què és un germanet?**

Bé, jo primer voldria remarcar una mica el fet que els nanos presenten certs símptomes quan neix un germà i que moltes vegades aquests símptomes els pares no els fan gaire cas. De vegades el porten al metge, perquè el nen està nerviós i així, però aquests símptomes moltes vegades són precisament l'arrel que donarà lloc a coses més greus.

Els pares, bé, s'adonen que el nano està canviat, que està estrany, moltes vegades ells no saben què fer i a mi des d'aquí m'agradaria dir-los una mica que si ells es posessin a pensar probablement la solució la trobarien. És qüestió de pensar, de reflexionar sobre el nano i veure què passa. Ara, no sé, en aquest moment a mi m'agradaria ajudar-los una mica a reflexionar precisament sobre aquest naixement.

**Bé, el naixement d'una criatura no sempre ha de representar un drama, més aviat és una alegria, però tal vegada, com deia la setmana passada, el que han de fer els pares és saber entendre els seus fills i a vegades això sembla que no passa.**

Sí, mira, quan la mare espera un petit. Primer, passa una cosa és que no saben. No saben... doncs esperen un nen i de vegades ve una nena o al revés. Després passa que els pares, els avis, els germans diuen, ah, bé, nosaltres també… És a dir, ja d'entrada hi ha tot un escollir i aquest esdeveniment de vegades és un petit drama pel nen més gran, el nen o els nens.

I ara em refereixo a nens no molt grans sinó nens entre any i mig i els quatre anys. Un nen, en aquesta edat, quan li neix un germanet ha de sentir gelosia. Que un nen no se senti gelós és una mala senyal.

Aquest nano ha de manifestar els seus gelos perquè ell passa que s'adona que tothom admira al nadó: oh que és maco, oh que és bufó i ell poc entén res perquè pensa, bé, així, perquè em facin cas, jo he de fer com aquest nen petit.

Perquè és clar, és que fins aquell moment li havien dit que ell s'havia de fer gran, que havia de menjar, que els nens grans són macos, etcètera, etcètera. I és clar, es troba amb un problema que no entén.

Llavors, cal ajudar als pares en el moment que aquest nadó ve al món. Cal ajudar als pares perquè puguin ajudar en el nano gran.

## Potser això podríem aclarir-ho amb una mena d'exemple gràfic?

Sí, a veure, hem de tenir en compte que el nen de vegades reacciona d'una manera estranya, no habitual. Quan un nen reacciona d'una manera no habitual, sempre té una raó per fer-ho. Sempre. El nen, perquè sí, no.

De vegades diuen, ah, és un caprici. No, no, els capricis no són mai capricis. Són capricis perquè se'ls diu capricis, però no en són mai. Quan un nen fa una reacció estranya en el seu comportament normal i està molestant a tothom, no l'hem de renyar, sinó que hem d'intentar comprendre què li està passant.

No sé, de vegades els nens van pel carrer amb la seva mare i de cop es posen a plorar i la mare no entén què li està passant. Doncs poden succeir coses tan senzilles com: que al nano doncs li facin mal les sabates que porta, potser no li agrada passar per aquell carrer que passa, potser se'l fa caminar massa de pressa, potser i en aquell moment que ha nascut el seu germanet ell té moltes ganes encara d'anar amb el cotxet malgrat que ja feia temps que no el portava.

És a dir, moltes vegades els capricis del nen venen d'una incomprensió que el nen té de si mateix. És a dir, ell no compren, no es compren: perquè l'adult no el compren lo que li passa a ell i d'aquí ve la rabieta.

**Aquestes rabietes que habitualment passen són comunes a tots els nens?**

Diríem que en general sí. Ja hem dit que malament que un nen no presenti tots uns símptomes de gelos.

Ara bé, normalment el nen quan més intel·ligent és i més viu normalment més rabietes fa. Ell fa petaletes, crida i els grans també es posen a cridar. Això no s'ha de fer mai així. Sempre ens hem de dir: hi ha una raó perquè el nen faci aquestes coses i hem de tractar de comprendre'l.

I sobretot, i això és importantíssim, no hem de fer mai drames d'aquesta situació. Mai, mai, mai, mai.

**Bé, si et sembla tornem a l'origen o part de l'origen d'això d'aquestes reaccions del nen que de vegades els pares no sabem entendre. I tornem a això a l'arribada d'un nadó a la família en la qual ja hi ha nens o nenes que poden tenir, com has dit, des de mig any fins a 3 o 4. Aleshores s'ha d'avisar en aquests nens prèviament explicant-los que la mare espera un altre germanet.**

Sí, sempre se'ls ha d' avisar perquè així els nens entenen per què la mare fa preparatius, per què prepara el bressol. Ara bé, les mares tampoc s'han d'estranyar de què mentre ella prepara les cosetes pel que ha de venir, el nano li doni una petada per casualitat al llit o a les coses que ella està preparant.

Si ella s'adona d'això és que el nen ja comença a pressentir certes coses. I llavors la mare no li ha de dir mai que és dolent. Passa que el seu fill es troba davant d'una situació que ell no entén perque no entén que la mare li digui que està contenta perquè espera un nadó: quan a ell sempre se li ha dit que ser un nadó és molt poc important i ser gran és el que és més important.

**Vejam, hi ha una cosa que es fa servir molt en aquests eufemismes per dissimular el que serà un part. Això de dir als nens, mira, la mama ara anirà a comprar un altre nen.**

Sí, això el nen no se li ha de dir mai perquè significa burlar-se d'un ésser humà que abans va ser un nadó. En l'inconscient el ésser humà ho sap tot des de petit. La intel·ligència de l'inconscient és la mateixa que la nostra.

De manera que cada vegada que tinguem ocasió de parlar amb un nen de les coses de la vida se li han de dir sempre totes: ara aquesta i més endavant unes altres, tal com són. A vegades després de dir-li que s'espera un fill el nen diu: per què? Jo no el vull.

Llavors la mare el que li ha de respondre és: si no és per tu. I al revés, això es dona molt que hi ha pares que diuen: saps, tindràs un germanet o una germaneta per tu. I el nen de seguida es pensa que tindrà un company per jugar de la seva edat. I llavors, és clar, passa que el nen que no té noció del temps diu: jo el vull ara el germà.

Llavors se li ha de dir que quan ell va néixer també era molt petit, se li poden ensenyar fotos i dir-li mira, el nen serà així, el nen o la nena. I si el nen diu: Ah! Jo no el vull.

Se li pot contestar: mira, és igual que tu no el vulguis, ell ja tindrà un pare i una mare que som nosaltres que l'estimaran.

I passa que quan el nen se li diu que no té obligació d'estimar-lo és quan més sol estimar després els seus germans perquè estimar és el més natural del món.

**Abans has parlat de reaccions prèvies al naixement del germanet i és per exemple maltractar, per exemple donar patades al braçol o aquelles coses que la mare està preparant per a la vinguda del nou germanet.**

Sí, això passa moltes vegades.

**I això de què també de vegades quan ja ha nascut el nen, ja portat per una certa violència el germà més gran o...**

Germà o germana perquè igual es dona en els nens que les nenes.

**Per exemple el mossegui. Això passa?**

Això passa i passa de vegades bastant sovint. En aquests casos la mare ha de ser forta i no deixar-se portar pel prompte. Però sobretot el nen no se l'ha de renyar de mala manera. El nen que ha mossegat en els seus germans ja està prou avergonyit del que ha fet.

Llavors el que caldria fer és agafar-lo a part i dir-li: Bé, jo ja veig que ets molt fort, en canvi, el teu germanet és molt dèbil i més petit que tu, és com tu eres de petit., ara, ell sap que té un germà gran i tindrà confiança amb tu, però fixa't, no és ell a qui tu has de mossegar, no serveix per a res, tu no te'l pots menjar.

Perquè fixa't que els nanos petits quan troben una cosa que els agrada el primer que fan és portar-s'ho a la boca. Per ells el canibalisme no és una cosa tan llunyana. A part de què passa que el nen veu mamà el petit de la seva mare i d'alguna manera el nen pensa que el nadó s'està menjant a la seva mare.

I és clar, el germanet més gran no compren res de tota aquesta situació i d'aquest món tan estrany que ell de cop s'hi ha vist embolicat. I aquesta actitud del nen passa molt aviat si la mare s'adona d'aquesta reacció i no pensa que és una maldat del nen sinó que és una reacció d'angoixa.

El nen si mossega, si fa qualsevol cosa és perquè està angoixat davant de tot aquell panorama que se li presenta de cop.

**Sí, doncs ara farem una petita pausa musical per alleujar-nos d'aquesta petita angúnia d'aquest canibalisme precoç donat naturalment per uns gelos i que després**

**desapareix. Gràcies a Déu. Posem una mica de Marina Rossell.**

(Música: Si volíeu escoltar, de Marina Rossell).

Si volíeu escoltar obriríeu la finestra.
Per esglaons de cançó veritats pugen de pressa.
Al mateix cor de la nit un nou càntic començava perquè us acompanyi el pas al llindar de l'esperança.

Cal cremar tot el record d'un ahir ple de tristeza
fogueres del demà que ja és temps avui
d'encendre.

Esguardeu sempre endavant, deixeu els plors endarrere.
Aixecat del fons del mar el sol jove vermelleja.

Desvetllada pel meu crit del malson, la claror lenta àvida de cada solc caminava l'ampla terra.

S'ajaçava pel sorral, abrillanta blanques veles.
Cavalcant al llom del vent tramuntava la carena.

Dintre l'ordre de la llum vèiem resplendir la casa que miràrem de guardar quan desgovernaven lladres.

L'aire duia bon olor de blat tendre, de ginesta.

És salvada del perill de morir-se la rosella.
Sentiu ara com el cant trossejava la cadena
la vilesa de la por que lligà la nostra llengua.

Una veu, les dues mans, unes fortes mans esteses
Desperteu-vos, gent del camp, car és l'hora de la sega.
Desperteu-vos els obrers car és l'hora de la feina.

**(Lletra: Salvador Espriu)**

**Entendre els Fills i Emília Ros, la psicòloga que ens acompanya.**

**Perquè hem quedat que el nen que doncs per gelos pot mossegar el seu germà o pessigar-lo o intentar fer-li mal, o inclús abans que neixi, doncs atropellar els objectes que prepara la mare pel nen que ha de venir. Se li ha de dir sense enfadar-se, sense cridar, sense espantar-lo, però en el cas de què els gelos continuïn que s'ha de fer?**

Sí, hi ha com a mínim un parell de coses. Hem dit abans que els gelos sempre són una reacció d'angoixa del nen. Llavors passa que la cosa es fa greu només si els pares també s'angoixen davant d'aquests gelos del nen.

El nen hem de tenir en compte que pateix molt perquè ell se sent abandonat, encara que no n'estigui, se sent descuidat, no sap el que passa. I tal volta el que passa és que sense adonar-nos-en estem molt pel petit i en aquest més grandet o més grandeta tal volta no se l'ajuda el que seria menester.

**I aleshores què s'ha de fer per ajudar un nen gelós o una nena gelosa?**

Aquí després de néixer el petit, el pare, una àvia o una tia, però sobretot el pare hi té molt a fer. El pare ha d'agafar sovint aquell nen o aquella nena, treure'l fora, i dir-li: bé, la mare té el seu petit i està molt enfeinada, saps què? Tu i jo que ja som grans podem per aquí anar a donar un vol. I d'alguna manera és també una promoció que es fa d'aquest nen més gran.

Perquè aquestes reaccions de gelos es poden manifestar: per exemple, encara que faci molt de temps que ja controla els esfínters, tornant a mullar al llit, perdent la gana, plorant per qualsevol cosa, o inclús no vulguen caminar i vulguen que sempre el portin amb un cotxet.

El nen admira tot el que els seus pares admiren i si aquests es queden embadalits davant del petit, és una situació que realment pel nen no té sortida.

Si se l'ha d'ajudar molt a que ell es vagi desenvolupant. S'ha de fer molta atenció al gran i no mantenir-se tots contínuament al voltant del bressol, perquè això és el pitjor que al nen li pot passar.

**Seria terrible, però ara imagina't que neix un nen petit i l'altra mainada té cinc, sis o set anys. Què passa aleshores?**

Aquí ja passa una cosa una mica diferent. El nano no manifesta tant aquestes també les pot manifestar, aquestes reaccions de gelos que hem dit abans, però el que fa llavors és voler-se'n apropiar del nadó.

Aquí s'ha d'anar molt amb compte perquè llavors al nen li vol donar de menjar, li vol donar el biberó, el vol agafar, el vol vestir… I s'ha d'anar molt amb compte perquè pot ser que de vegades les mares caiguin en la temptació de veure que la nena l'ajuda tant o el nen l'ajuda tant, que delegui funcions.

Això no pot ser perquè és dolent pel nen més grandet i és dolent pel nadó.

Perquè aquest nadó té un embolic fet al cap. Resulta que pensa que té una mare amb dos caps i dos cossos, si veu que un germà o una germana el cuida.

Per al nadó és un embolic i per al nen no se li han de donar el més gran aquestes obligacions. Si el nen vol ajudar, tampoc se l'ha de rebutjar i dir-li: per avui et deixo, fes-me això o ajuda'm, però tu tens altres coses per a fer i la mare n'està molt contenta. És a dir, anar-li limitant aquestes ajudes.

**O sigui que permet-li fer alguna coseta petita, per exemple: plegar la roba, cosetes així…**

Però una mica remarcant-li per avui, no que el nen ho agafi per costum i se senti ja, com que veu que la mare està tant pel petit, ell pensa que la manera d'agradar a la mare és que ell també estigui pel petit.

I llavors se l'està obligant a ser una mareta o un pare, que no és el que ha de fer, sinó que el nen el que ha de fer és ser un nen i jugar i riure i distreure's.

**I les nenes juguen amb nines.**

Sí.(un si amb una mica de sorna).

**Aquí tenim temps encara de fer una darrera pregunta i és un altre aspecte que preocupa molt també, preocupa molt a totes les famílies i és l'època en què els nens ja estan en edat escolar, en moment d'anar a estudi: aleshores és clar, per un nen sortir de casa i anar a un altre lloc desconegut i tractar gent nova pot representar tot un esdeveniment.**

Evident, evident, un esdeveniment i de vegades no massa bo. Un dia, jo vaig presenciar una escena que penso que és molt important.

Anava una nena passejant amb els seus pares i es van trobar, no ho sé, suposo que era un conegut o un parent i aquell senyor li va dir que: oh! que t'has fet molt gran, ja tens edat aviat d'anar a escola i la nena molt contenta li va dir que sí, que començaria a anar-hi aviat.

i comença. I el senyor li va dir: ah! ja veuràs com no és gens divertit, t'hauràs d'estar quieta, no podràs córrer, estaràs amb altres nens que potser t'estiraran els cabells. I la nena de seguida li respongué oh que ella volia els seus cabells i aquell senyor li va dir: ah! doncs si els vols te'ls hauran de tallar.

És a dir, en un minut se li va pintar un quadre terrible, no? La nena es va quedar molt seriosa i ja no va dir res més, però va quedar molt aclaparada. Aquell senyor potser només li volia fer una broma, però hem de pensar sempre com fem les bromes i aquí les fem. Perquè moltes vegades els adults anuncien, inclús els pares en el fills, l'escola com si fos un càstig o com si fos la fi de tota la bona vida que fins ara tenien.

**Doncs això és francament greu, ara el temps ja no ens permet continuar. El tema sí que el seguirem divendres vinent, avisar als nostres oïdors, que sempre que vulguin i que tinguin alguna necessitat de consell, Emília Ros, que és psicòloga, els atendrà molt de gust si escriuen una carta Radiocadena a Girona, el programa Entendre els Fills. L'adreça és Avinguda Jaume I, número 30.**

**Ja ho sabeu, qualsevol problema que hi hagi de relacions pares-fills, aquí està aquest programa precisament per aclarir-los i ajudar-los. Adeu-siau i Emília fins divendres vinent.**

Bon dia.